

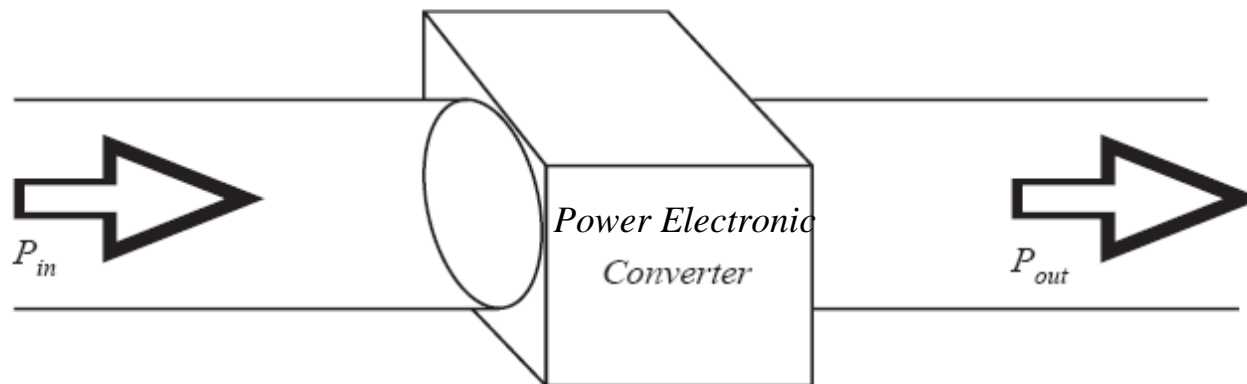
الکترونیک قدرت

Power Electronics

- تعریف
- هدف
- فهرست مطالب
- مراجع
- نحوه ارزیابی

تعریف

- الکترونیک قدرت مبحثی از مهندسی الکترونیک است که از پردازش انرژی الکتریکی صحبت می کند. به کمک آن درمی یابیم که چگونه با مبدل های الکترونیک قدرت می توان از منبع انرژی الکتریکی موجود انرژی مورد نیاز بار را تامین کرد.

هدف

- هدف از این درس ایجاد شناخت از عناصر و سیستمهای الکترونیک قدرت و ارائه پایه های لازم به منظور انتخاب صحیح، تحلیل، طراحی و بهینه سازی ادوات و سیستم های الکترونیک قدرت می باشد.

مطالب درس

■ بخش اول ادوات الکترونیک قدرت
شامل:

- ماسفت قدرت
- ترانزیستور با گیت عایق شده IGBT
- GTO
- ادوات مغناطیسی

مطالب درس

- بخش دوم مدارهای یا سیستمهای الکترونیک قدرت:
  - مبدل‌های DC/DC مجزا
  - اینورترهای منبع ولتاژ VSI یا تغذیه با ولتاژ VFI
  - اینورترهای منبع جریان CSI یا تغذیه با جریان CFI
  - مبدل‌های تشدید
  - مبدل‌های AC/AC

مطالب درس

- بخش سوم کنترل سیستمهای الکترونیک قدرت:
  - نظریه میانگین گیری و مدل میانگین
  - مدل فضای حالت

مطالب درس

■ بخش چهارم مدارهای جانبی:

- مدارهای ضربه گیر
- مدارهای راه انداز
- سنسورهای جریان و ولتاژ
- مدارهای مجتمع کنترل کننده
- میکروکنترلر و DSP کنترلر

مطالب درس

■ بخش پنجم مباحث مرتبط:

- سازگاری الکترومغناطیسی EMC
- مدیریت گرمایی Thermal Management

- J. Kassakian, M. Schlecht, G. Verhese, “Principles of Power Electronics, Addison Wesley, 1991.
- N. Mohan, T. Undeland, W. Robbins, “Power Electronics, Converters, Application and Design,” Wiley, 1995.
- B. Bose, “Modern Power Electronics and AC Drives,” Prentice Hall of India, 2005.
- P. Krein, “Elements of Power Electronics,” Oxford University Press, 1998.

ترانزیستور ماسفت قدرت

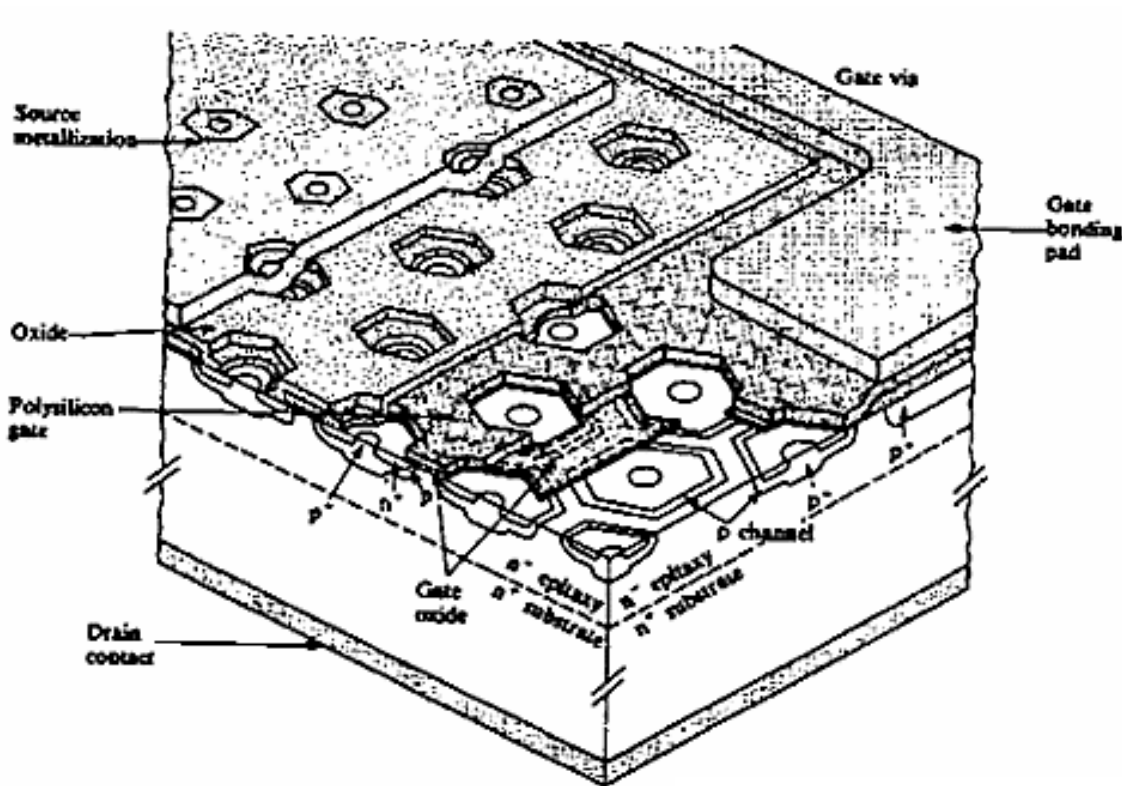
Power MOSFET

- تاریخچه
- ساختمان و اصول کار
- مشخصه ها
- مدارهای راه انداز

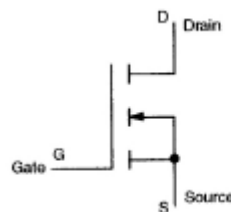
تاریخچه و ویژگی ها

- پیدایش: ۱۹۸۰
- اولین سازنده: شرکت International Rectifier
- سریعترین کلید الکترونیک قدرت
- تفاوت عمده با ماسفت سیگنال: ماسفت قائم VMOS
- دقت فن آوری ساخت: رده LSI
- محدوده قدرت قطع: چند وات تا حدود صد کیلو وات

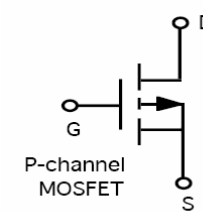
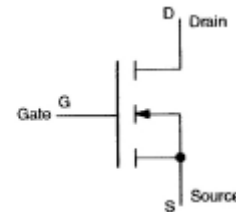
ساختمان

- ساختار سلولی
- پیاده سازی قائم
- اتصال سورس در
- رو
- اتصال درین در
- زیر

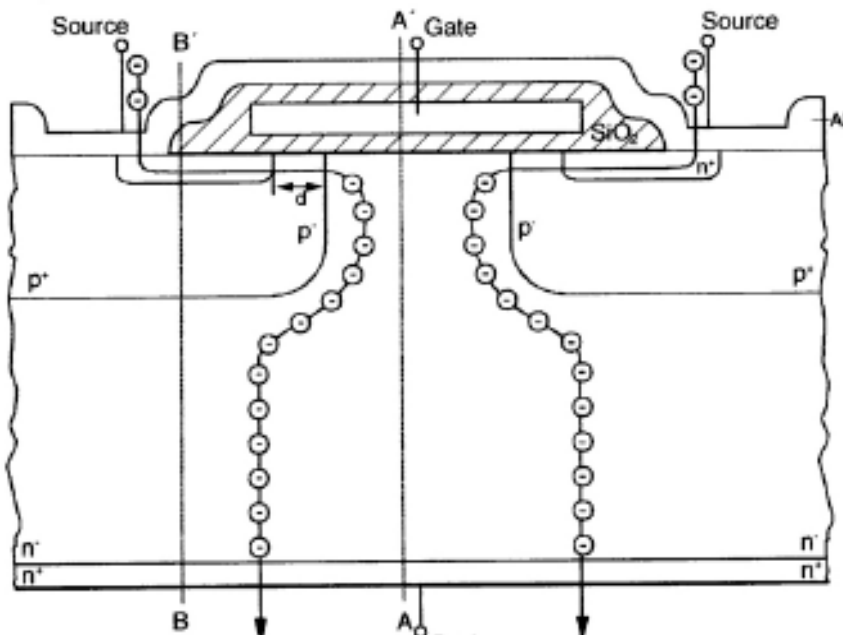

نماد ماسفت کانال n
University of Tehran

نماد ماسفت کانال p

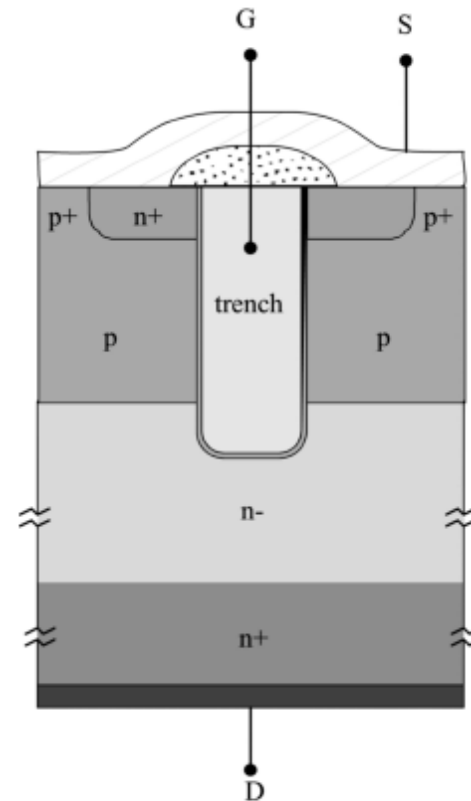
نمایش مقطعی یک سلول در دو نوع ماسفت قدرت

Power MOSFET (SIPMOS planar gate structure)

d: length of channel

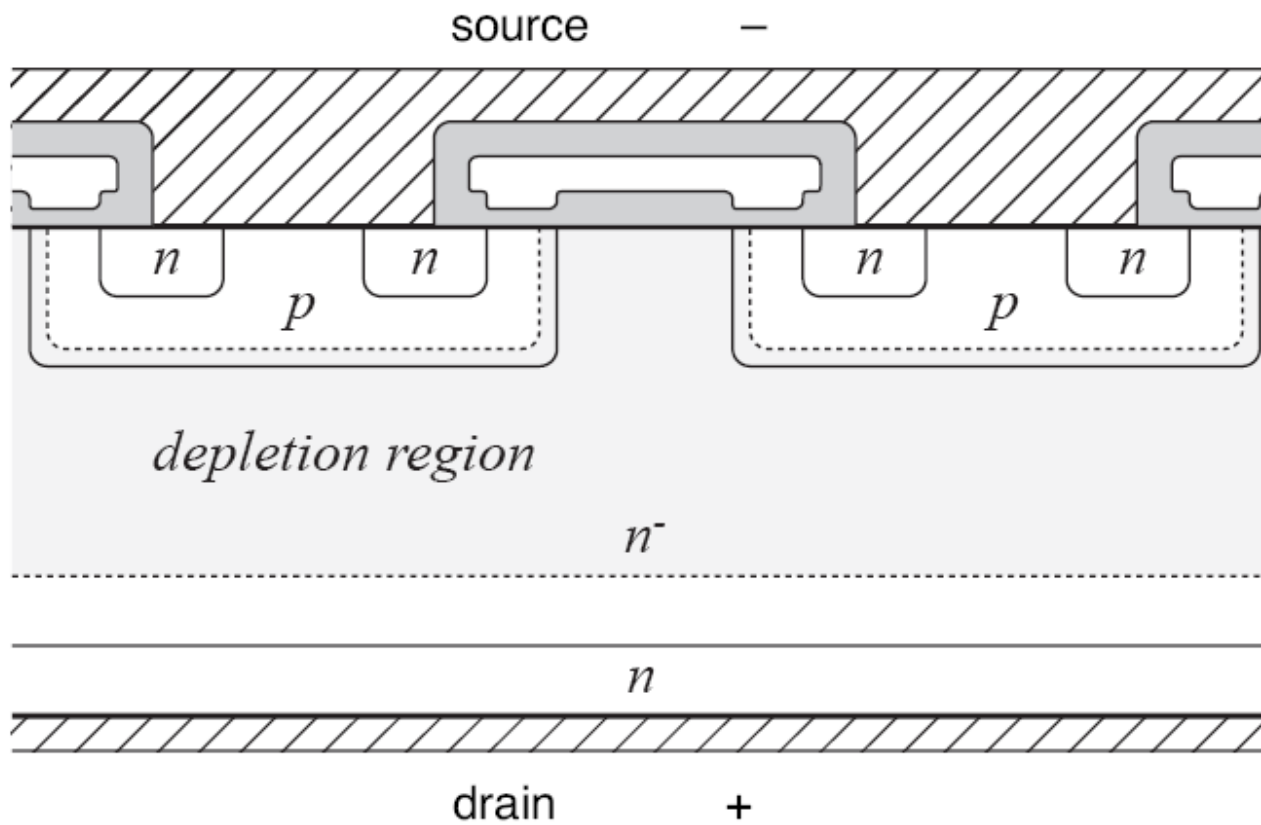
ساختار ماسفت قدرت با گیت سطحی (ساختار متعارف)

c) MOSFET with trench gate structure

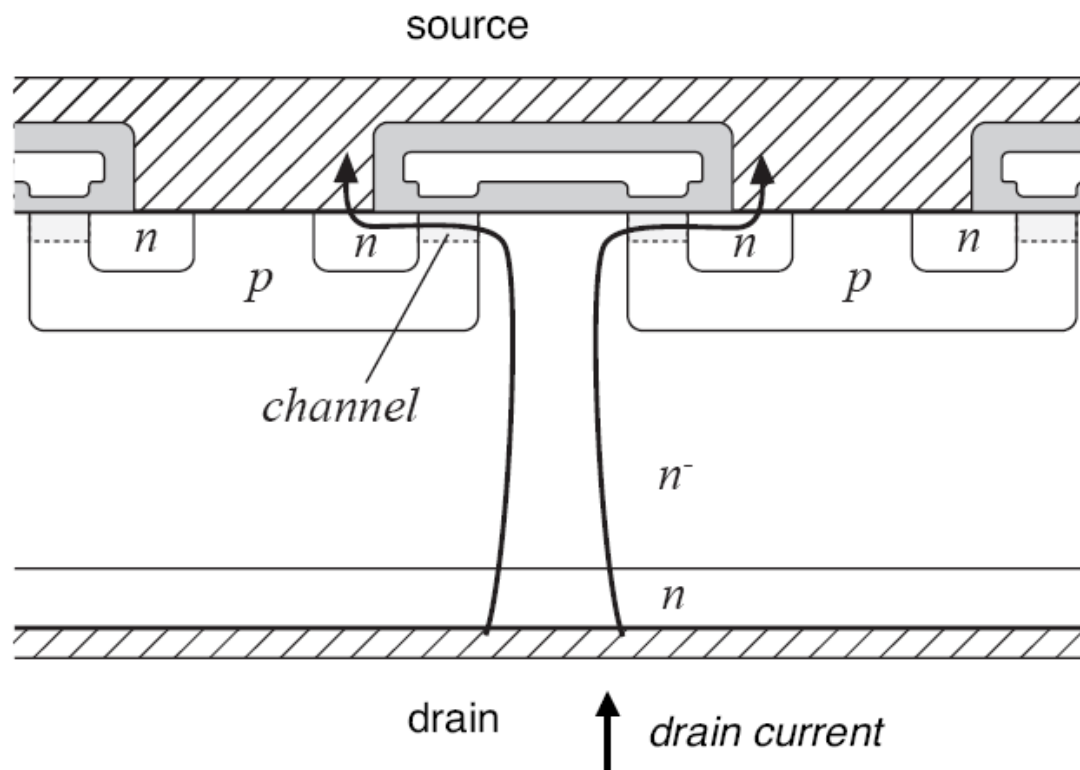
ساختار ماسفت با گیت به صورت کانال عمیق

مکانیسم تحمل ولتاژ

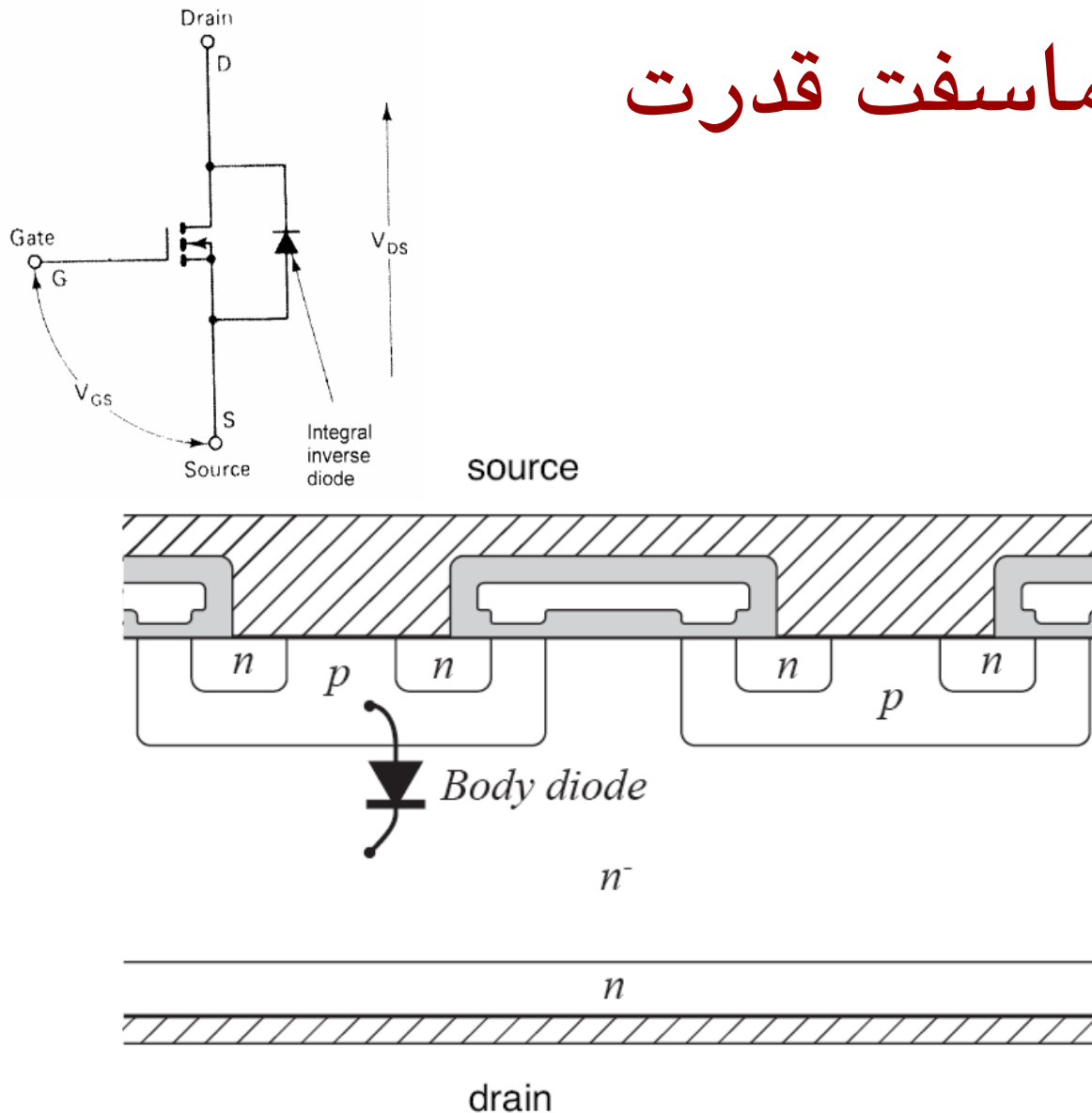
- $p-n^-$ junction is reverse-biased
- off-state voltage appears across n^- region

مکانیسم عبور جریان

- $p-n$ junction is slightly reverse-biased
- positive gate voltage induces conducting channel
- drain current flows through n^- region and conducting channel
- on resistance = total resistances of n^- region, conducting channel, source and drain contacts, etc.

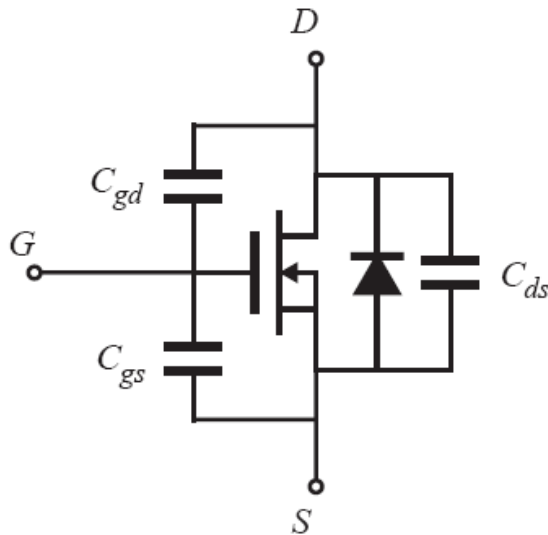
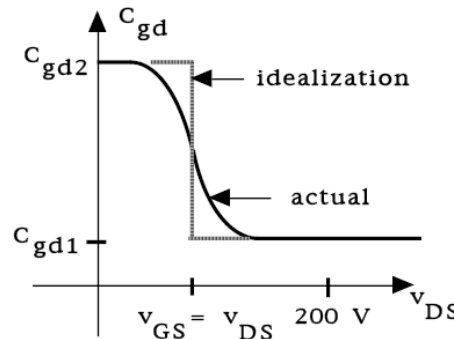
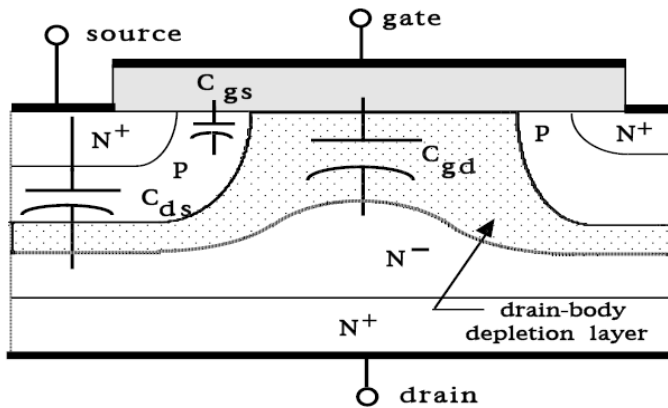
دیود بدنه در ماسفت قدرت

- $p-n$ junction forms an effective diode, in parallel with the channel
- negative drain-to-source voltage can forward-bias the body diode
- diode can conduct the full MOSFET rated current
- diode switching speed not optimized — body diode is slow, Q_r is large

خازنهای ماسفت

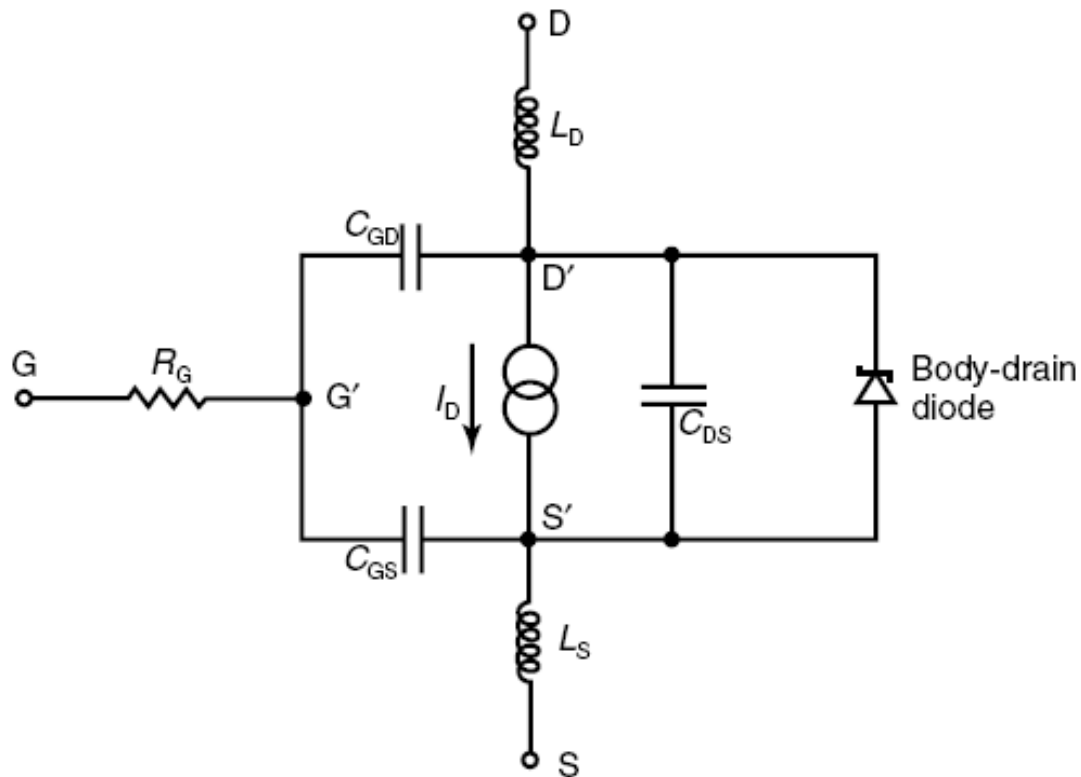

- C_{gs} : large, essentially constant
- C_{gd} : small, highly nonlinear
- C_{ds} : intermediate in value, highly nonlinear
- switching times determined by rate at which gate driver charges/discharges C_{gs} and C_{gd}

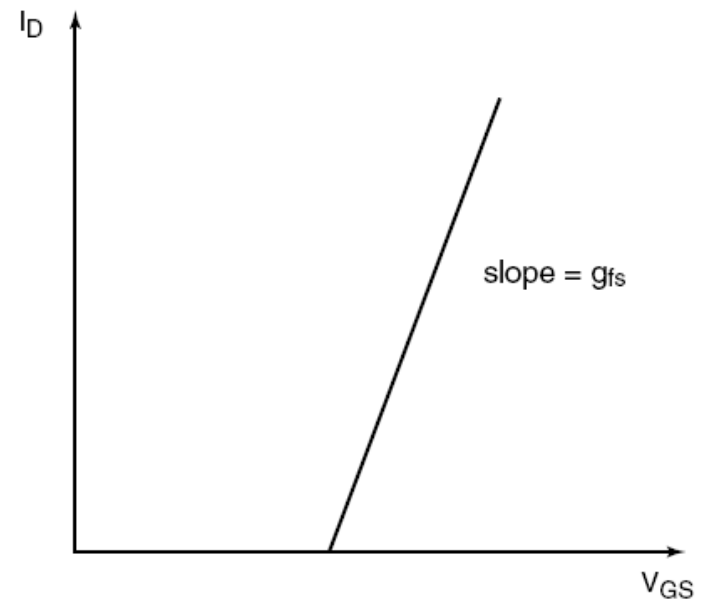
$$C_{ds}(v_{ds}) = \frac{C_0}{\sqrt{1 + \frac{v_{ds}}{V_0}}}$$

$$C_{ds}(v_{ds}) \approx C_0 \sqrt{\frac{V_0}{v_{ds}}} = \frac{C'_0}{\sqrt{v_{ds}}}$$

مدار معادل دینامیکی ماسفت

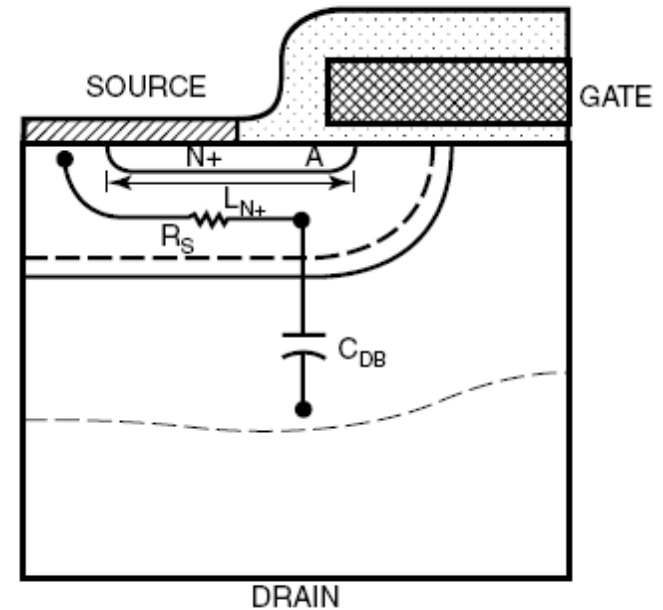
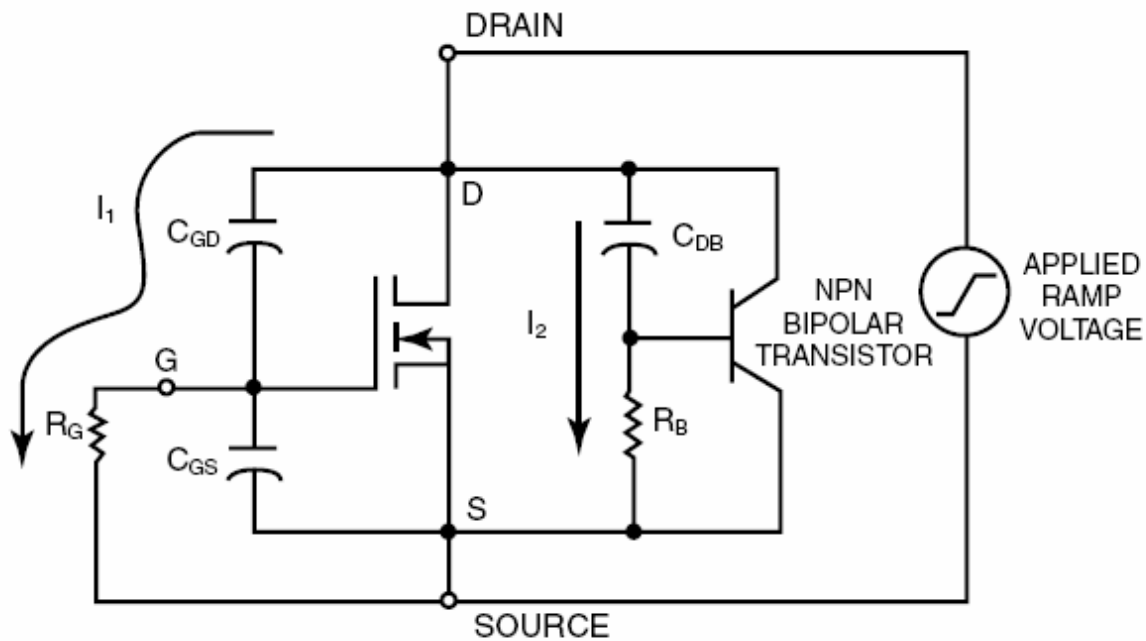

عناصر پارازیت در مدار معادل ماسفت

مشخصه انتقالی

محدودیت dV/dt در ماسفت

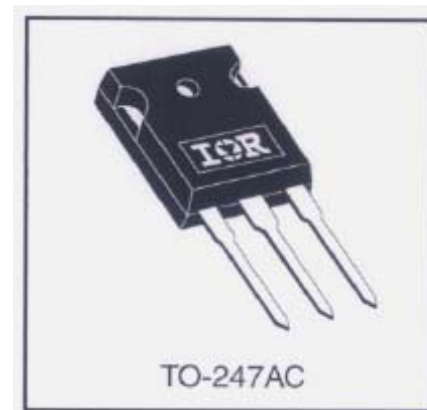
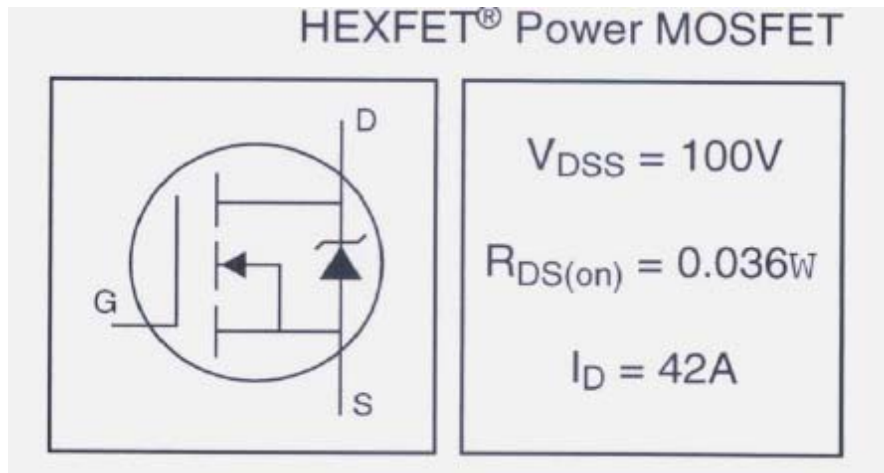

ویژگی های ماسفت قدرت

- A majority-carrier device: fast switching speed
- Typical switching frequencies: tens and hundreds of kHz
- On-resistance increases rapidly with rated blocking voltage
- Easy to drive
- The device of choice for blocking voltages less than 500V
- 1000V devices are available, but are useful only at low power levels (100W)
- Part number is selected on the basis of on-resistance rather than current rating

پارامترها و مشخصه های مهم ماسفت قدرت

IRFP150NPbF

Absolute Maximum Ratings

	Parameter	Max.	Units
$I_D @ T_C = 25^\circ C$	Continuous Drain Current, $V_{GS} @ 10V$	42	A
$I_D @ T_C = 100^\circ C$	Continuous Drain Current, $V_{GS} @ 10V$	30	
I_{DM}	Pulsed Drain Current ①⑤	140	
$P_D @ T_C = 25^\circ C$	Power Dissipation	160	W
	Linear Derating Factor	1.1	W/°C
V_{GS}	Gate-to-Source Voltage	± 20	V

مشخصه خروجی

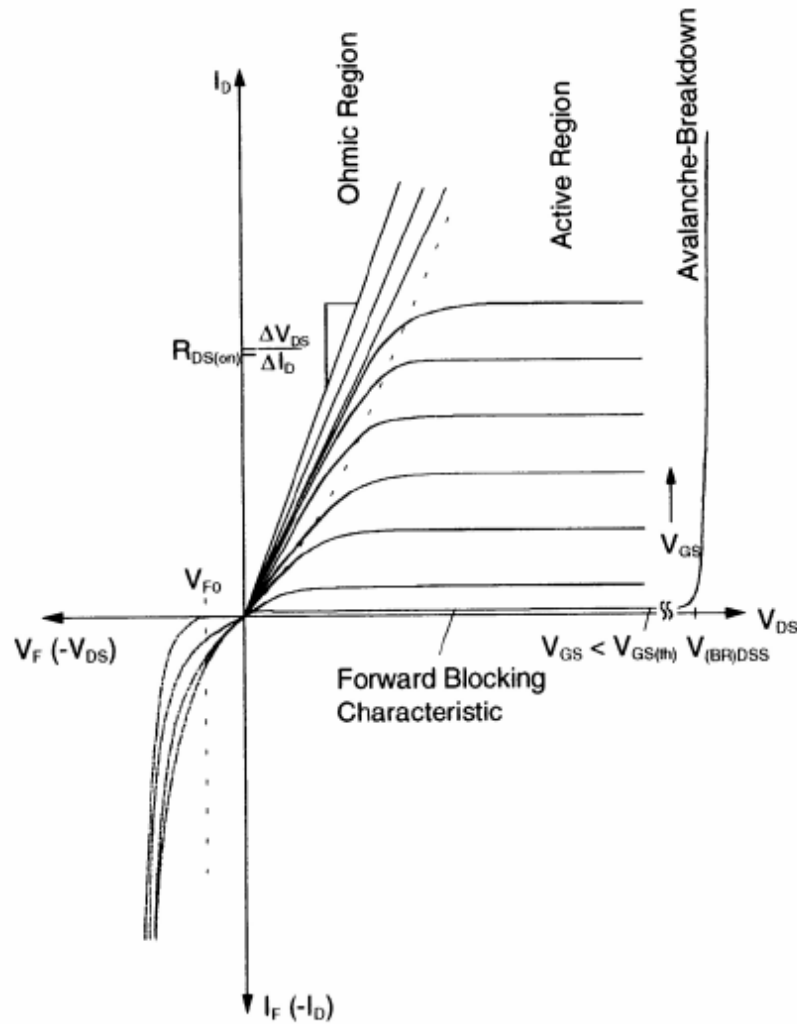

Fig. 3 a) Output characteristic of MOSFETs

مشخصه خروجی در برگه اطلاعات

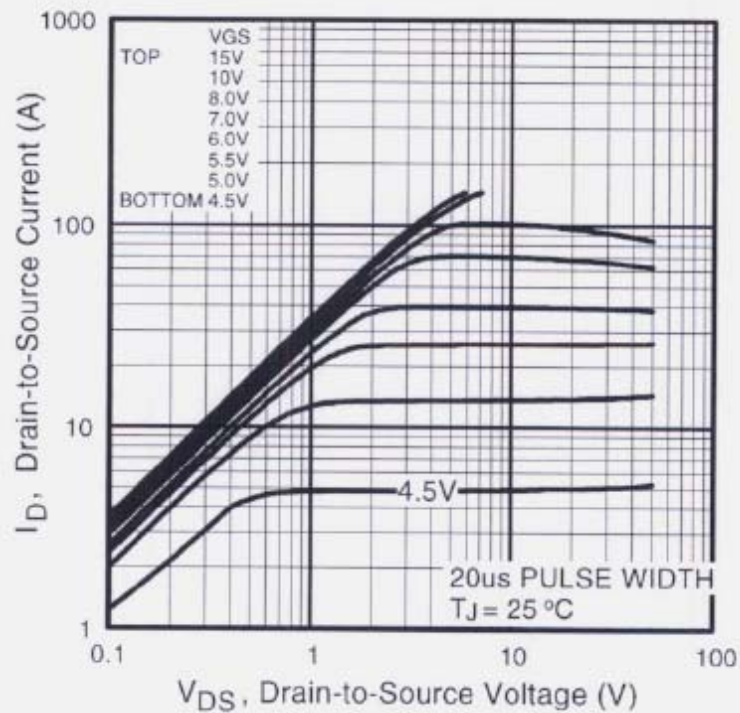

Fig 1. Typical Output Characteristics

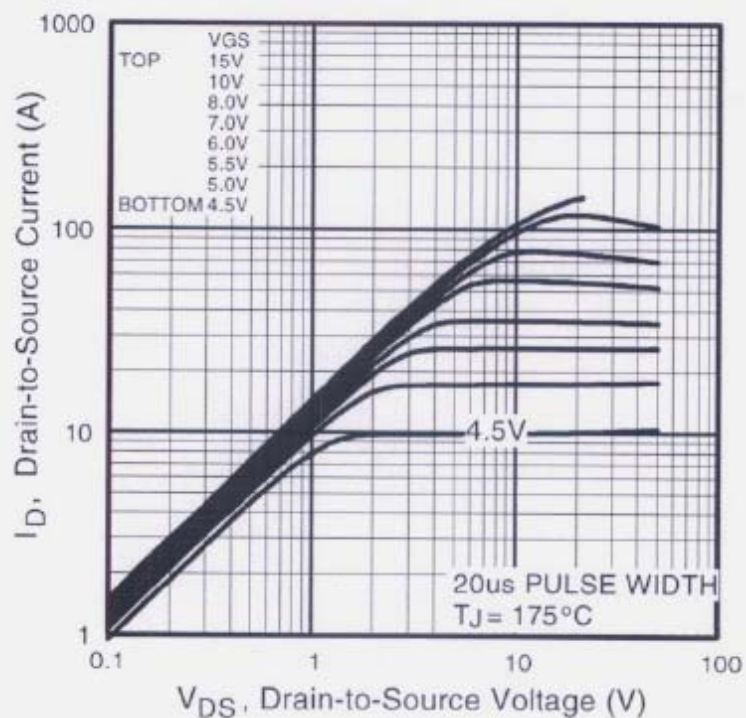
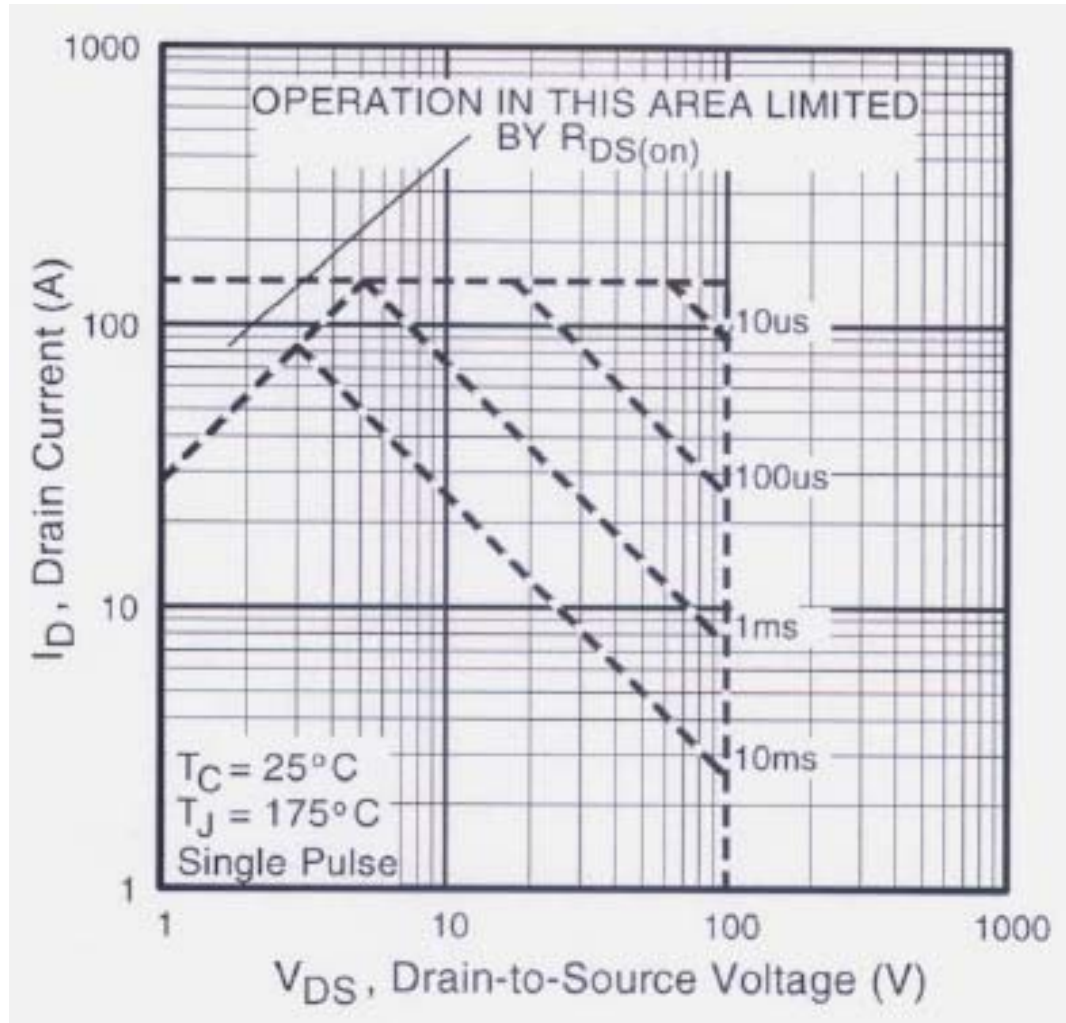

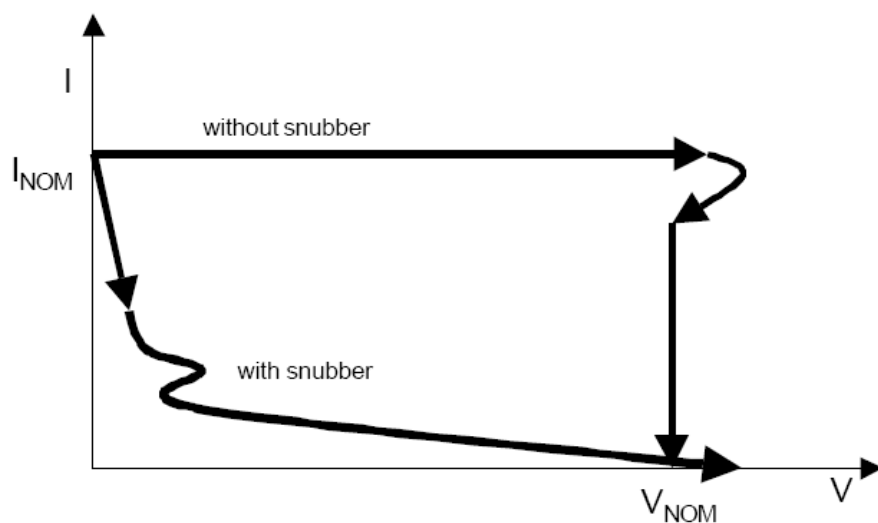
Fig 2. Typical Output Characteristics

مشخصه ناحیه کار ایمن

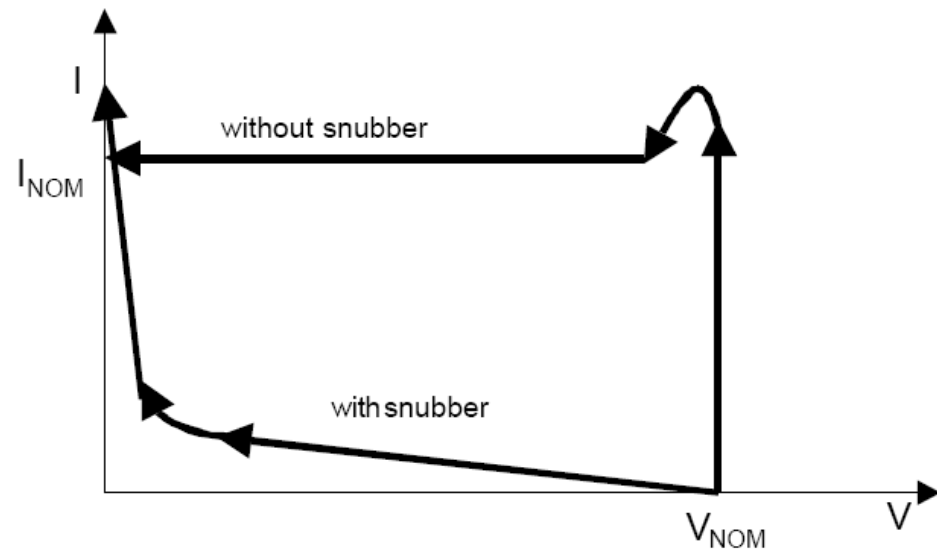

مسیر نقطه کار ماسفت به هنگام وصل و قطع بار سلفی

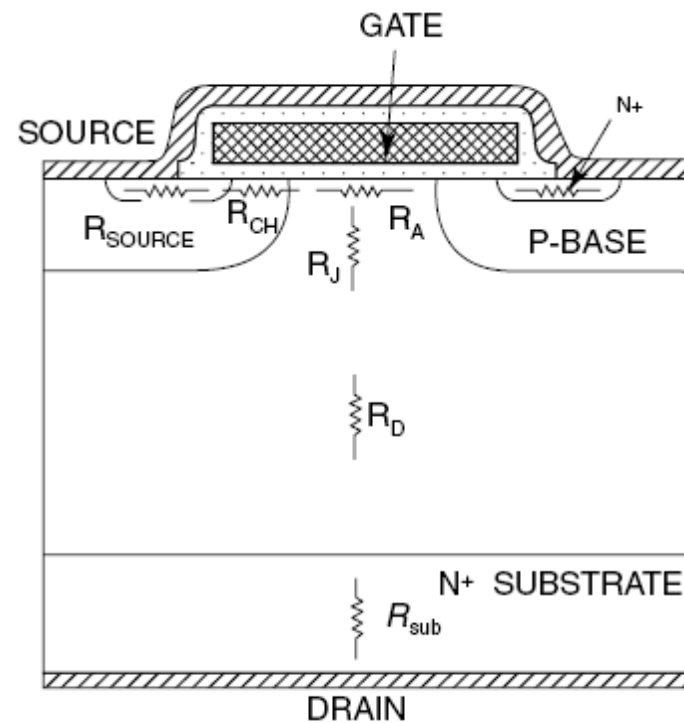
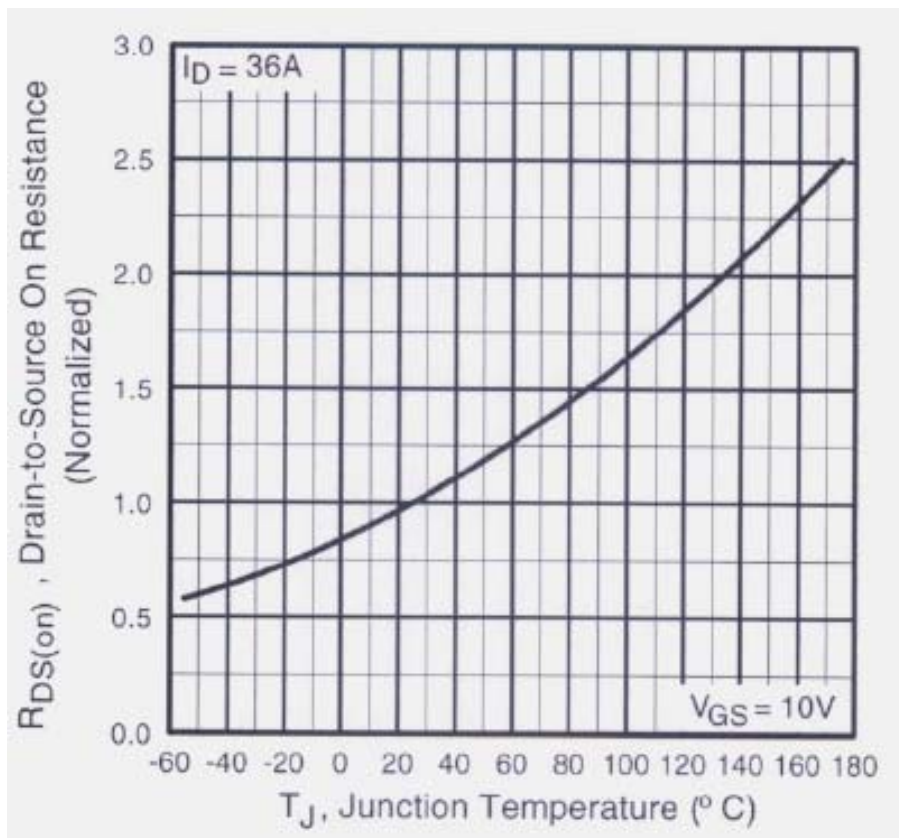

قطع شدن ماسفت بدون و با مدار ضربه گیر

وصل شدن ماسفت بدون و با مدار ضربه گیر

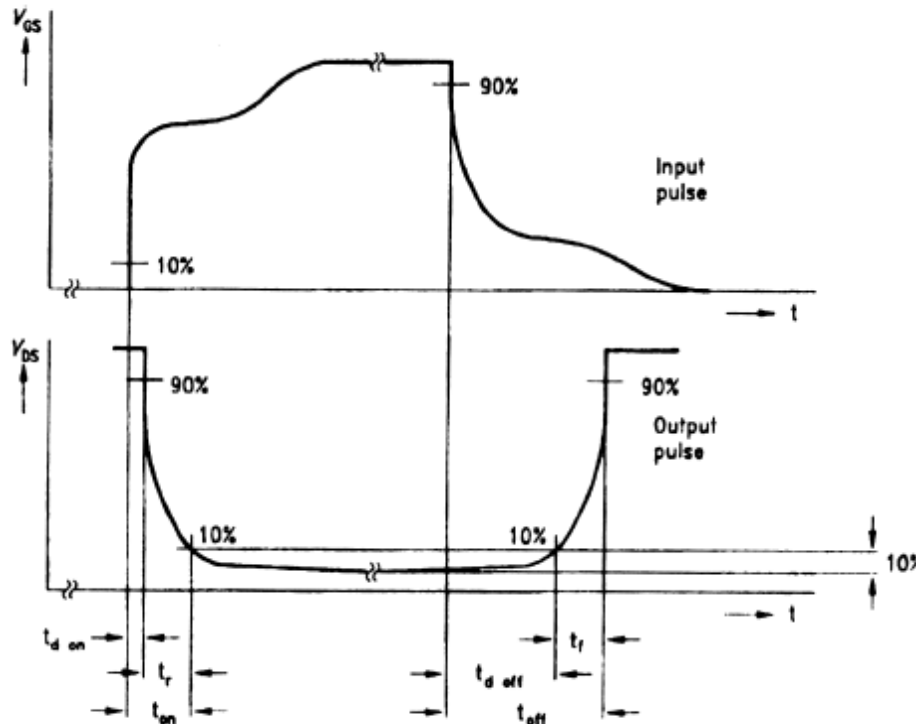
اجزای $R_{DS(on)}$ - اثر دما بر مقاومت حالت وصل

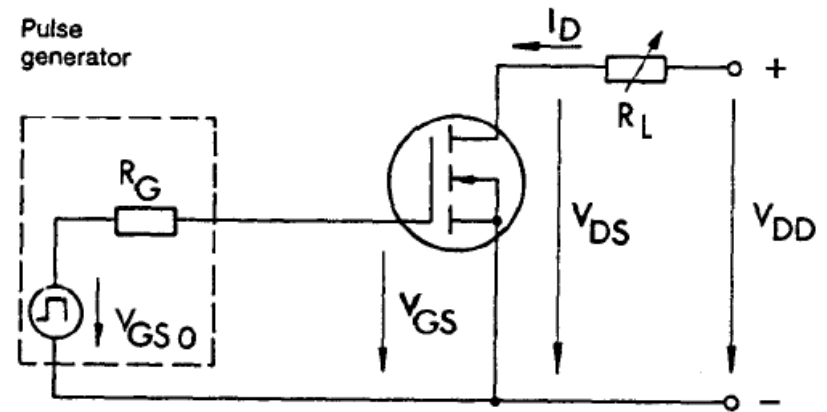
The origin of the internal resistances in a power MOSFET.

$$R_{dson} = R_{source} + R_{ch} + R_A + R_J + R_D + R_{sub} + R_{wcm1}$$

زمانهای کلیدزنی: تعریف و روش آزمایش

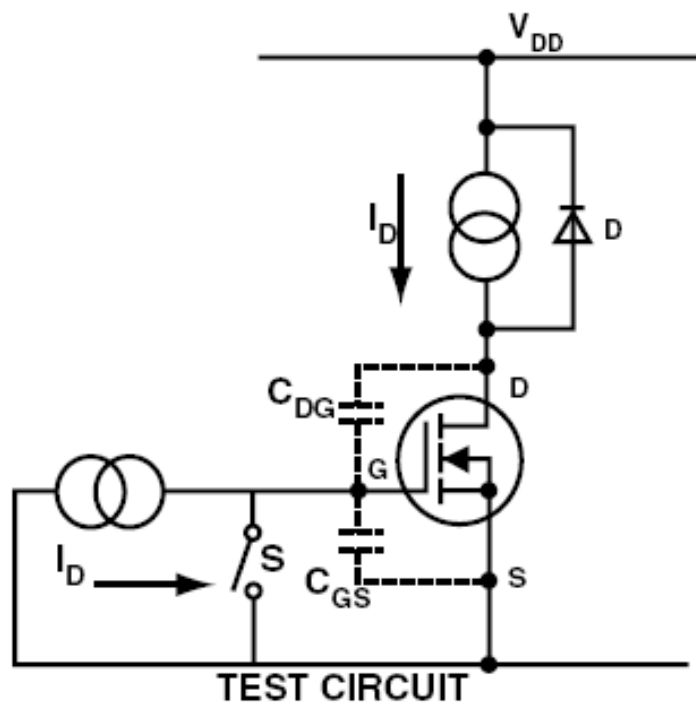
شکل موجهای ولتاژ گیت و درین،
تعریف زمانهای وصل و قطع

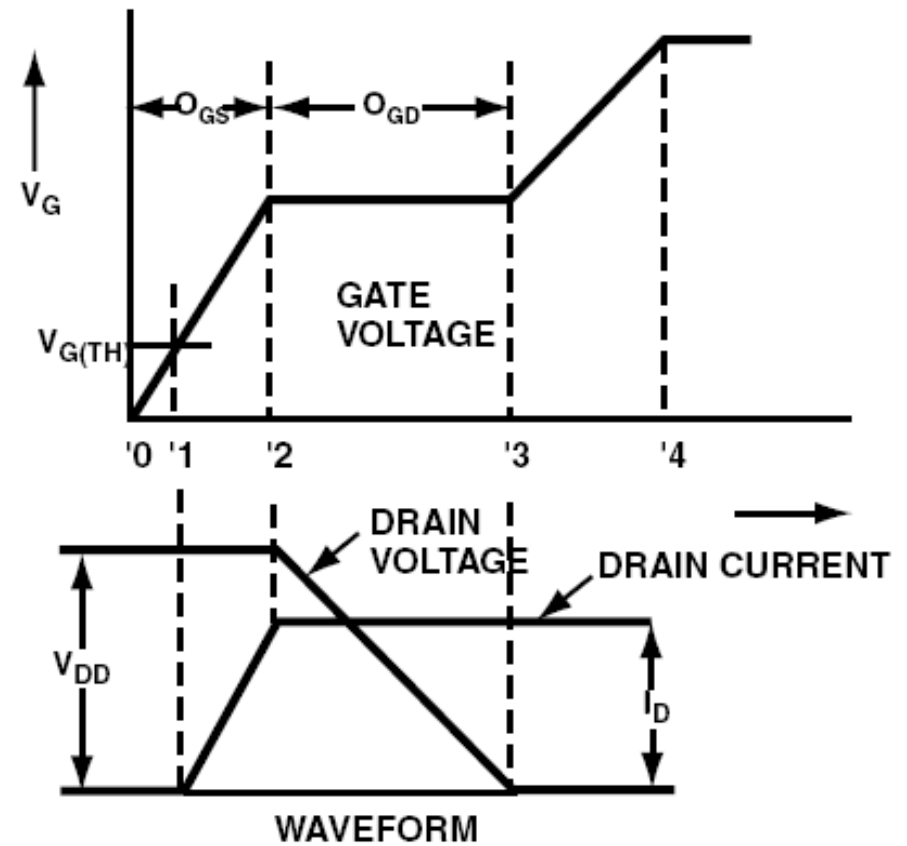
مدار آزمایش زمانهای کلیدزنی

$t_{d(on)}$	Turn-On Delay Time	—	11	—	ns	$V_{DD} = 50V$ $I_D = 22A$ $R_G = 3.6\Omega$ $R_D = 2.9\Omega$ See Fig. 10 ④⑤
t_r	Rise Time	—	56	—		
$t_{d(off)}$	Turn-Off Delay Time	—	45	—		
t_f	Fall Time	—	40	—		

وصل شدن با بار سلفی، دیود ایده ال و فرمان منبع جریان

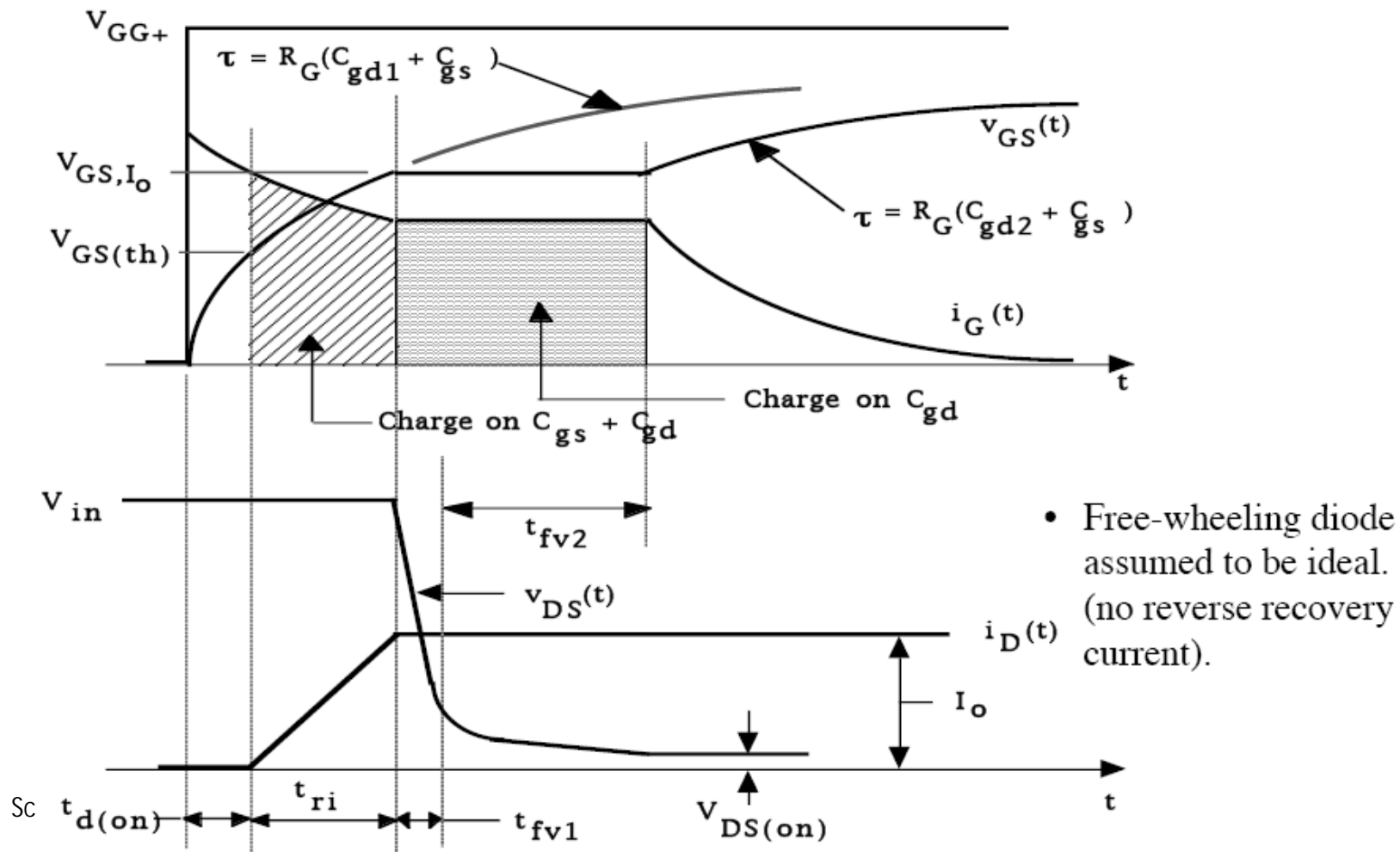
(a)

(b)

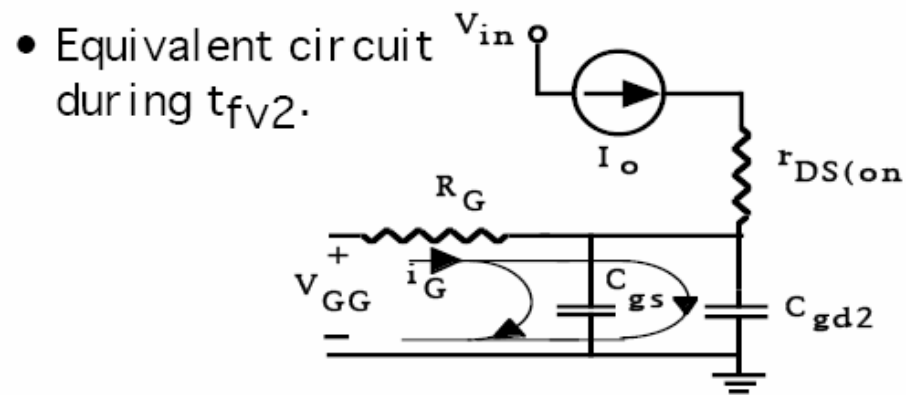
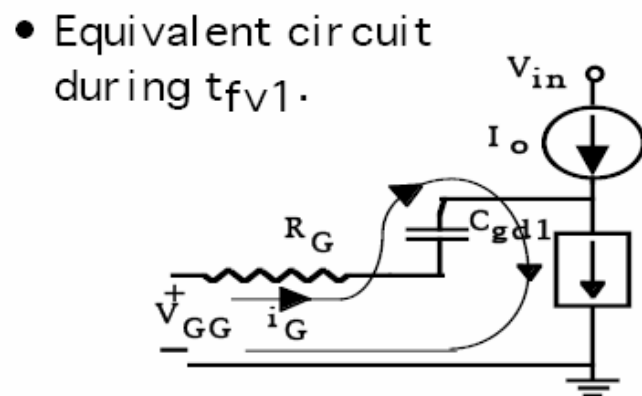
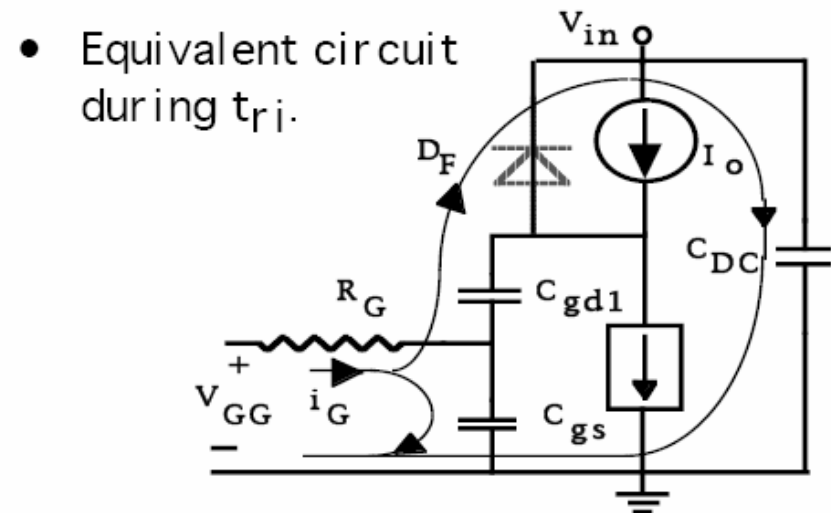
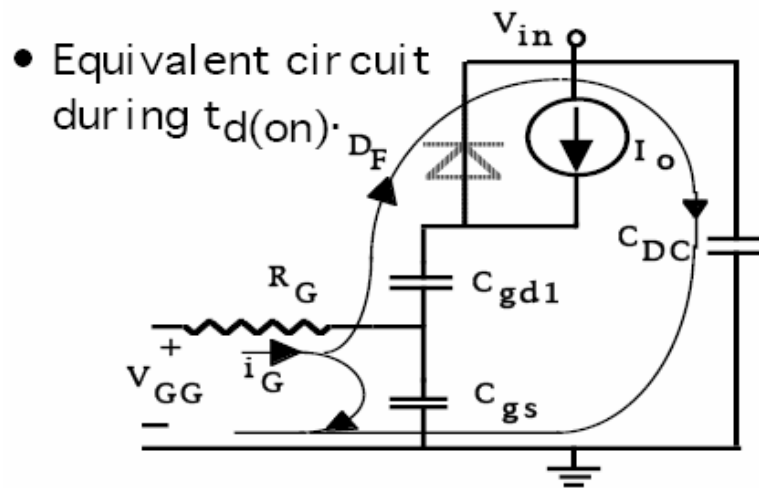
وصل شدن با بار سلفی، دیود ایده ال و فرمان منبع ولتاژ

MOSFET-based Buck Converter Turn-on Waveforms

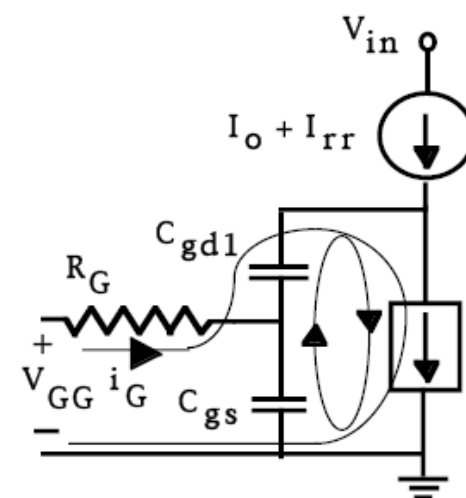
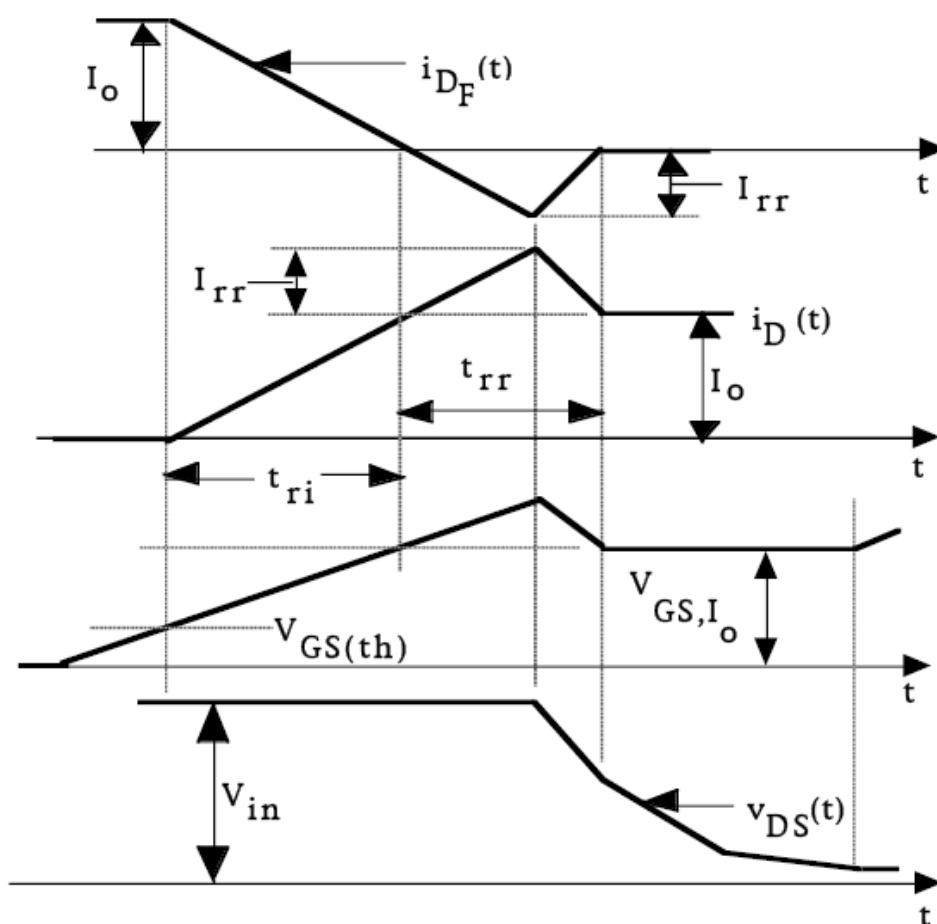
مدار معادل وصل شدن با بار سلفی با فرمان منبع ولتاژ

Turn-on Equivalent Circuits for MOSFET Buck Converter

وصل شدن با بار سلفی، دیود واقعی با فرمان منبع ولتاژ

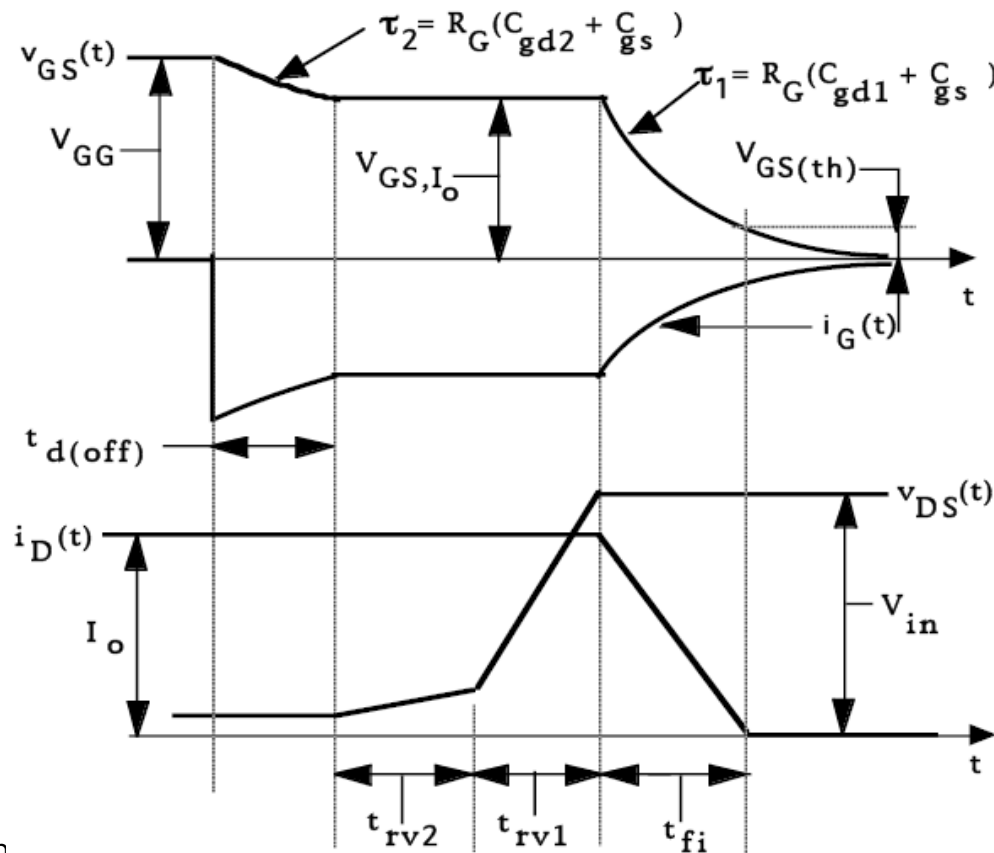
Turn-on Waveforms with Non-ideal Free-wheeling Diode

- Equivalent circuit for estimating effect of free-wheeling diode reverse recovery.

قطع شدن با بار سلفی و فرمان منبع ولتاژ

MOSFET-based Buck Converter Turn-off Waveforms

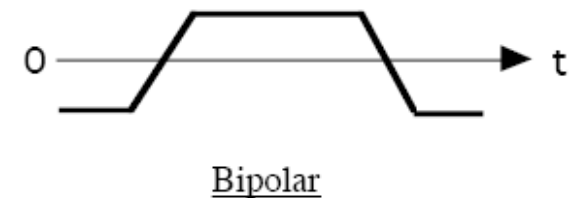

- Assume ideal free-wheeling diode.
- Essentially the inverse of the turn-on process.
- Model quantitatively using the same equivalent circuits as for turn-on. Simply use correct driving voltages and initial conditions

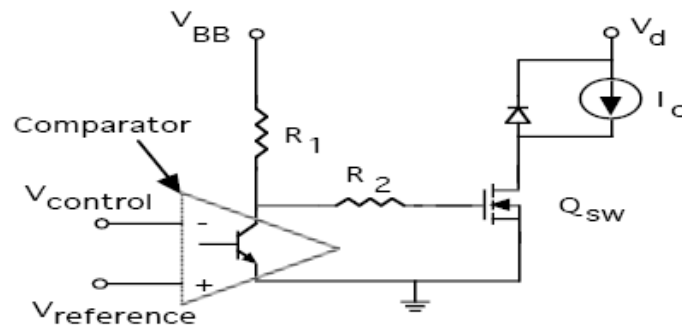
Drive Circuit Design Considerations

- Drive circuit topologies
  - Output signal polarity - unipolar or bipolar
  - AC or DC coupled
  - Connected in shunt or series with power switch
- Output current magnitude
  - Large I_{on} shortens turn-on time but lengthens turn-off delay time
  - Large I_{off} shortens turn-off time but lengthens turn-on delay time
- Provisions for power switch protection
  - Overcurrents
  - Blanking times for bridge circuit drives
- Waveshaping to improve switch performance
  - Controlled di_B/dt for BJT turn-off
  - Anti-saturation diodes for BJT drives
  - Speedup capacitors
  - Front-porch/backporch currents
- Component layout to minimize stray inductance and shielding from switching noise

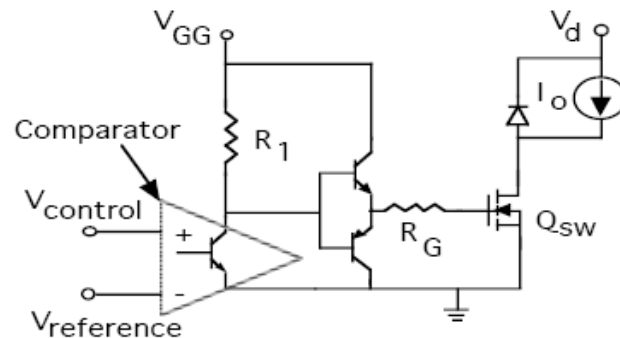

مدارهای راه انداز با کوپلاژ مسقیم و تک قطبی

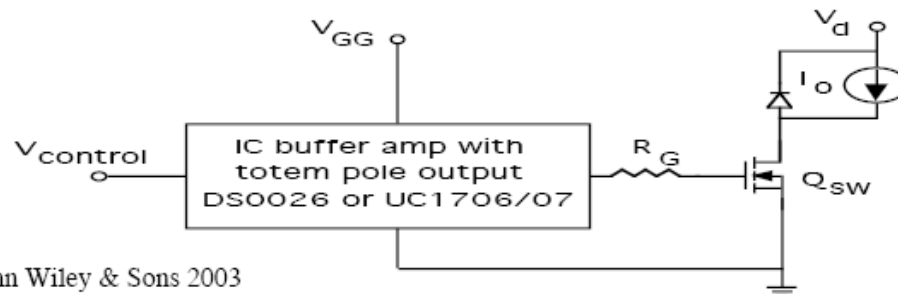
Unipolar DC-coupled Drive Circuits- MOSFET examples

- $V_{control} > V_{reference}$
comparator output high and Q_{sw} on
- $V_{control} < V_{reference}$
comparator output low and Q_{sw} off

- $V_{control} > V_{reference}$
comparator output high putting Q_{npn} on and thus Q_{sw} on
- $V_{control} < V_{reference}$
comparator output low putting Q_{pnp} on and thus Q_{sw} off

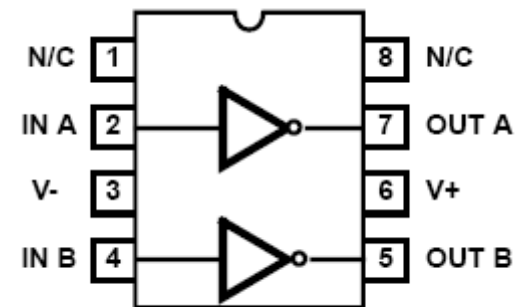
ICL7667 راه انداز ماسفت قدرت

Dual Power MOSFET Driver

Features

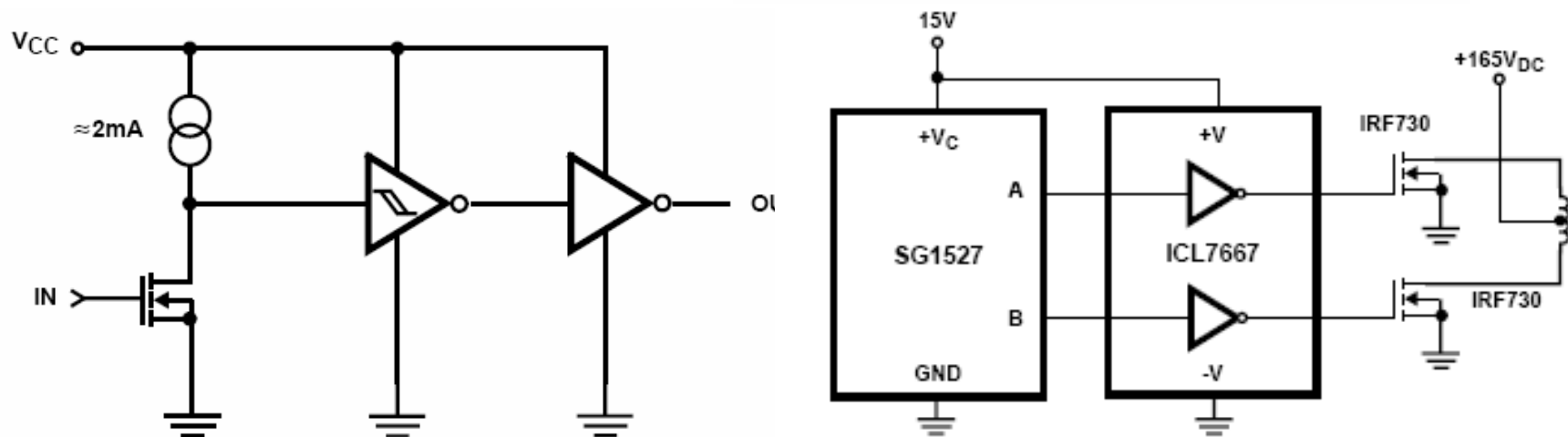
- ◆ Fast Rise and Fall Times – Typically 20ns with 1000pF Load
- ◆ Wide Supply Range: $V_{DD} = 4.5V$ to 17V
- ◆ Low Power Consumption:
6mW with Inputs Low
120mW with Inputs High
- ◆ TTL/CMOS Input Compatible
- ◆ Low R_{OUT} – Typically 4Ω
- ◆ Pin Equivalent to DS0026/DS0056, TSC426, SG1626/SG2626/SG3626

ICL7667

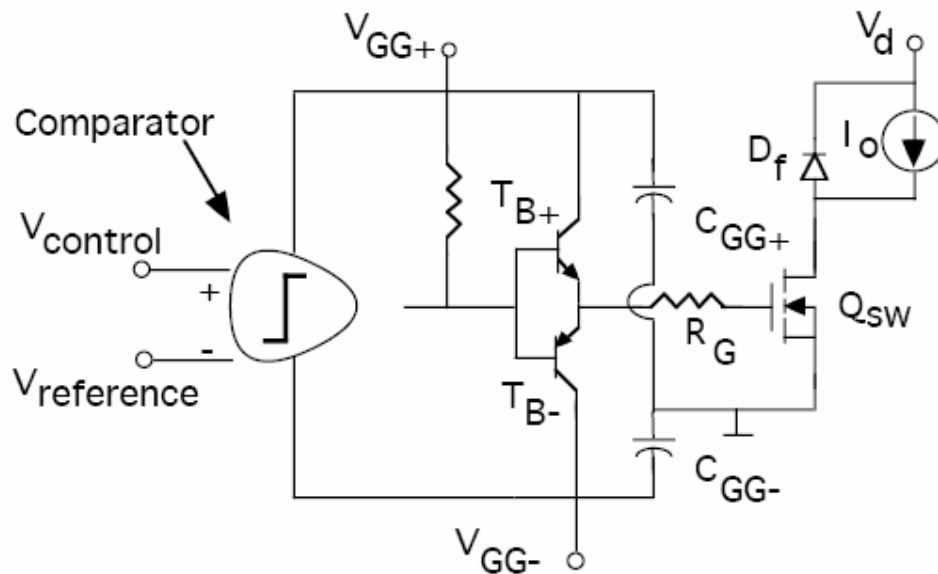
ICL7667 زمانهای کلیدزنی و مدار نمونه

SWITCHING SPECIFICATIONS							
Delay Time	T_{D2}	35	50	-	-	60	ns
Rise Time	T_R	20	30	-	-	40	ns
Fall Time	T_F	20	30	-	-	40	ns
Delay Time	T_{D1}	20	30	-	-	40	ns

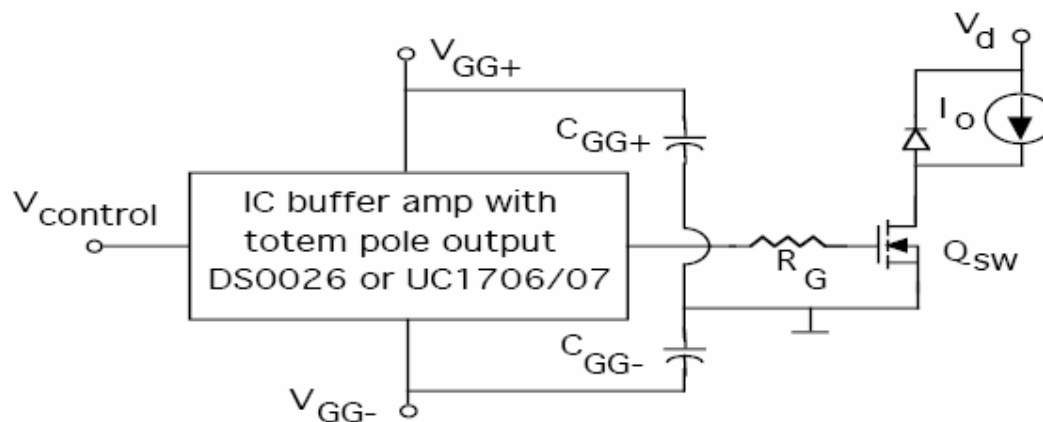

مدارهای راه انداز با کوپلاژ مسقیم و دو قطبی

Bipolar DC-coupled Drive Circuit- MOSFET Example

- Bipolar drive with substantial output current capability

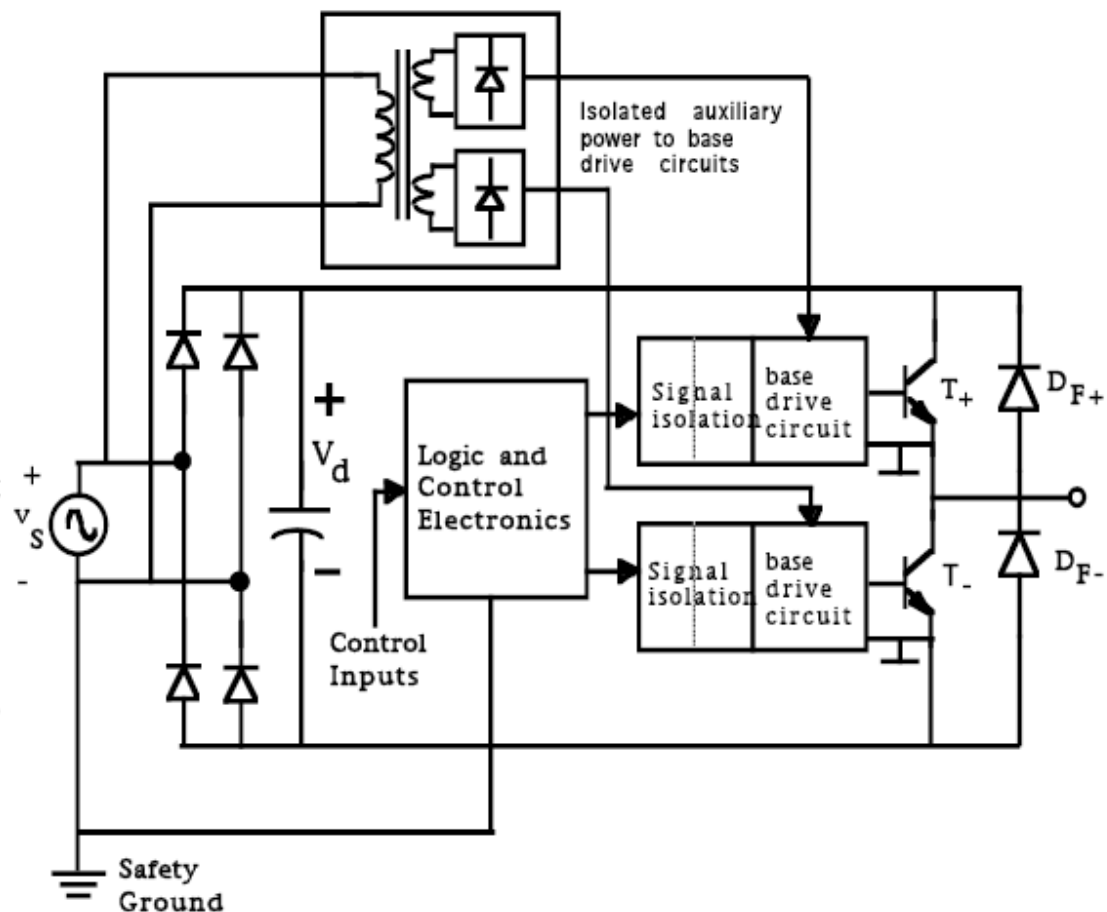

- Simple bipolar drive circuit with moderate (1 amp) output current capability

نیاز به مدارهای راه انداز با مجزاسازی

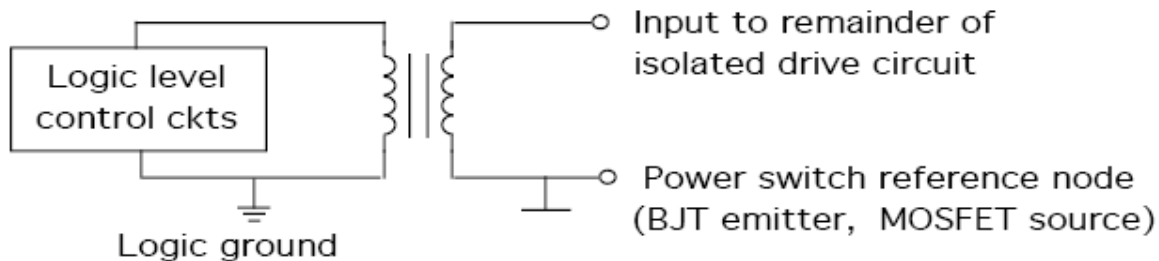
Need for Electrical Isolation of Drive Circuits

- Negative half cycle of $v_s(t)$ - positive dc rail near safety ground potential. T_- emitter potential large and negative with respect to safety and logic ground
- Positive half cycle of $v_s(t)$ - negative dc rail near safety ground potential. T_+ emitter substantially positive with respect to safety ground if T_- is off
- Variation in emitter potentials with respect to safety and logic ground means that electrical isolation of emitters from logic ground is needed.

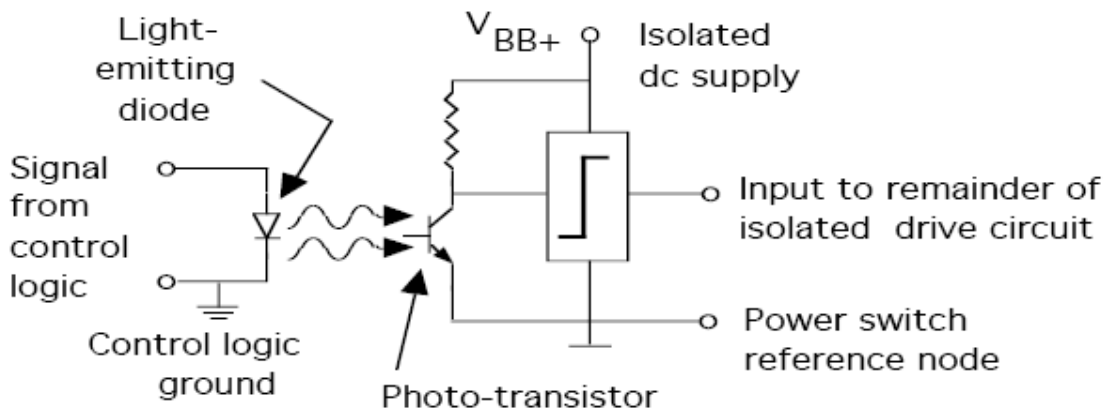

روشهای مجزاسازی سیگنال راه اندازی گیت

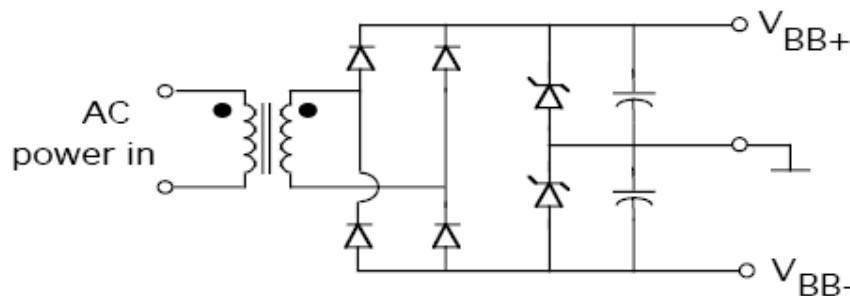
Methods of Control Signal Isolation

- Transformer isolation

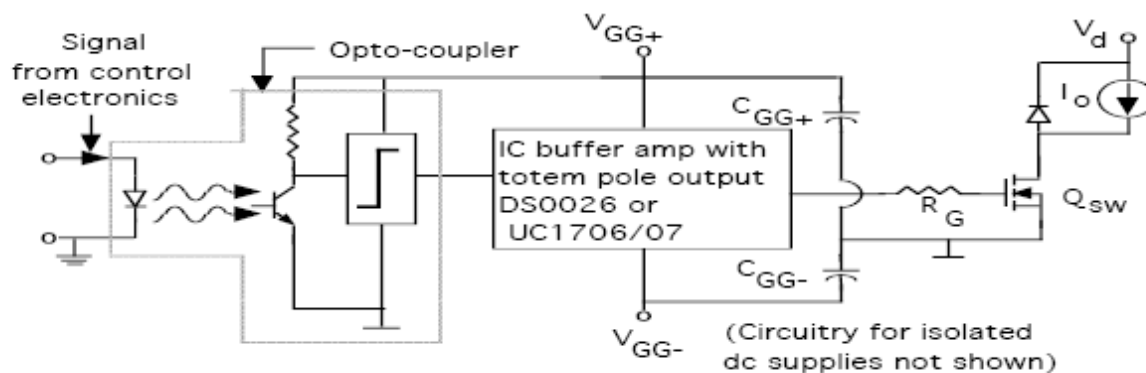
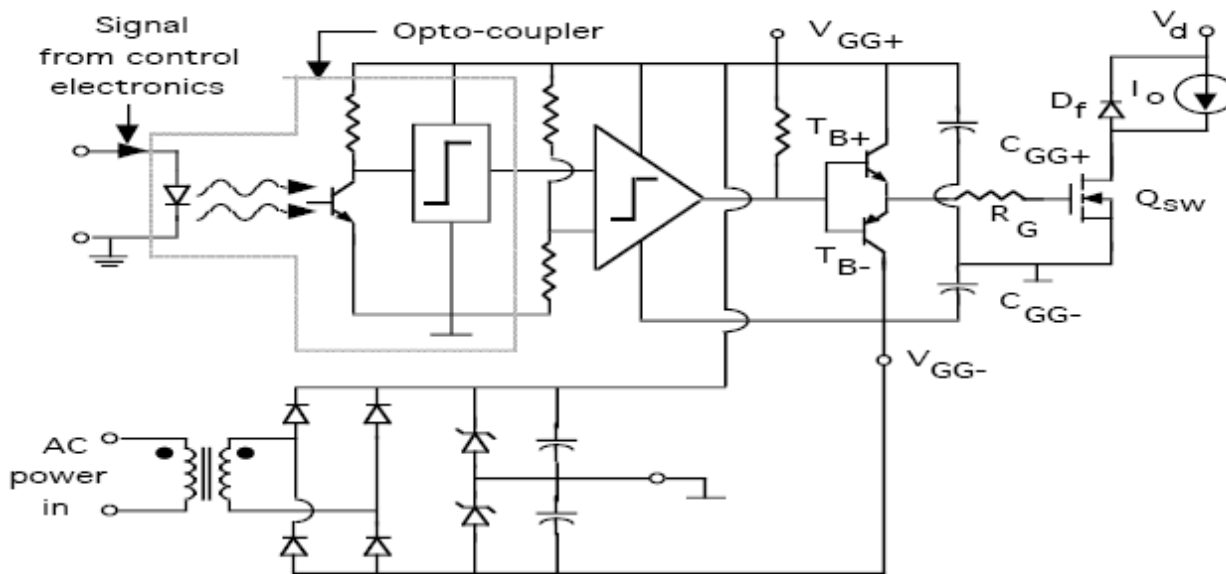
- Opto-coupler isolation

- Isolated dc power supplies for drive circuits

مجازسازی سیگنال فرمان گیت با اپتوکوپلر

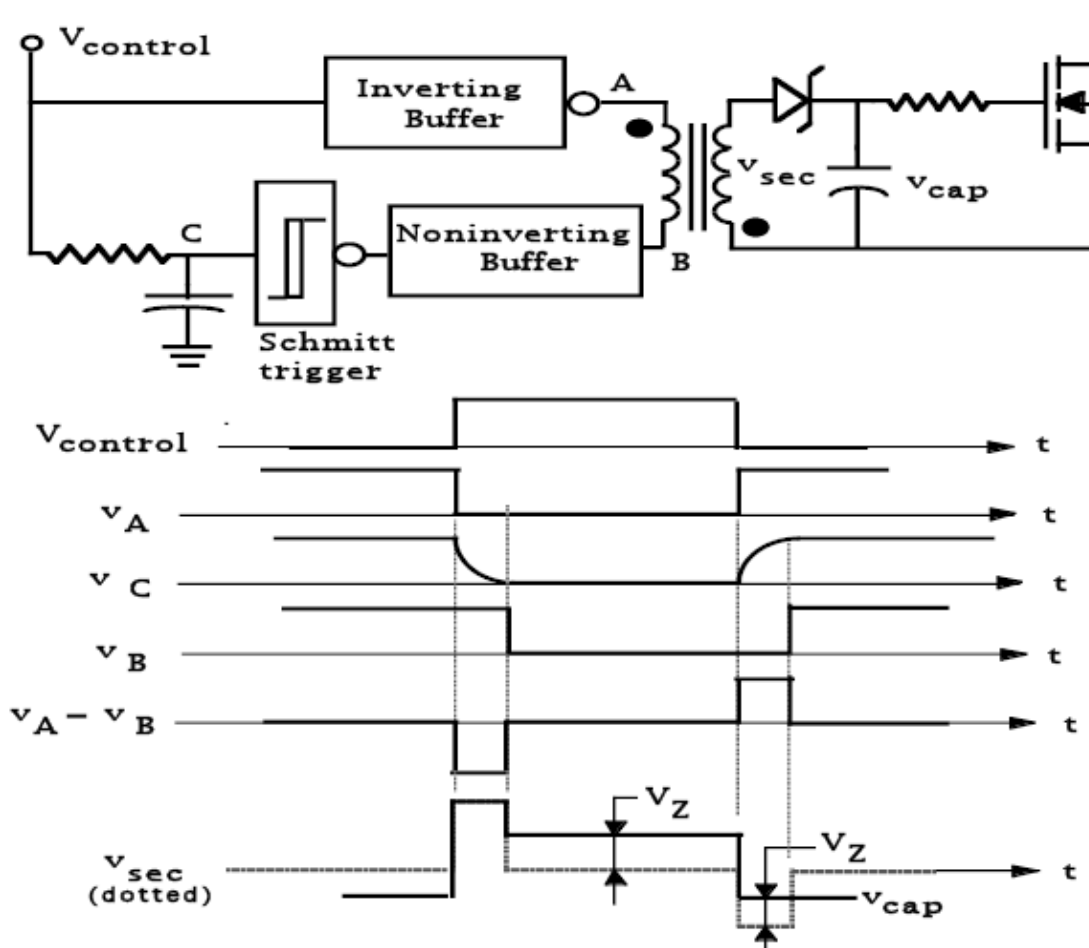
Opto-Coupler Isolated MOSFET Drives

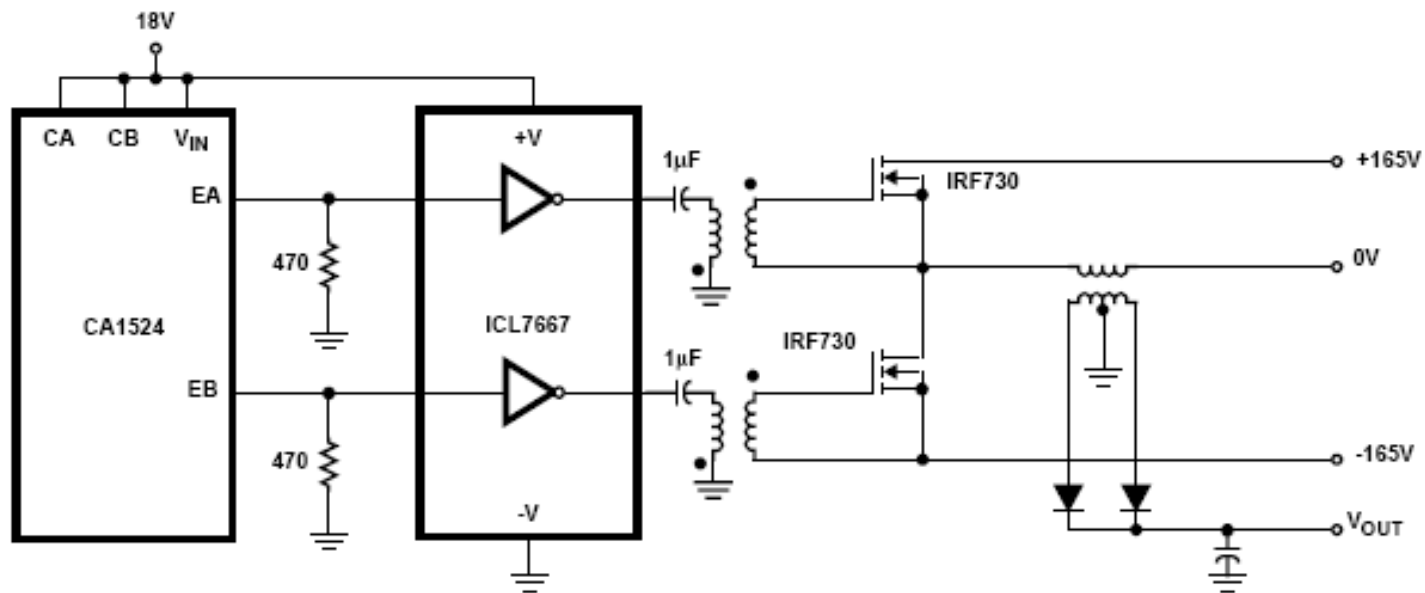
مجاز سازی سیگنال فرمان با ترانسفورماتور پالس

Isolated Drive Without Auxiliary DC Supplies - MOSFET Example

Zener diode voltage V_Z must be less than negative pulse out of transformer secondary or pulse will not reach MOSFET gate to turn it off.

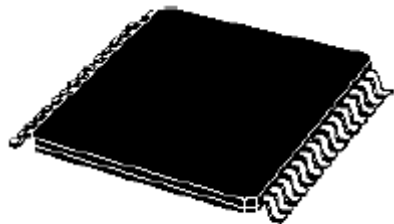
مجازسازی سیگنال فرمان با ترانسفورماتور پالس

مجتمع سازی ماسفت قدرت و مدار راه انداز

Type	$R_{DS(on)}$	I_{out}	V_{CCmax}
VNH3SP30-E	45mΩ max (per leg)	30A	40V

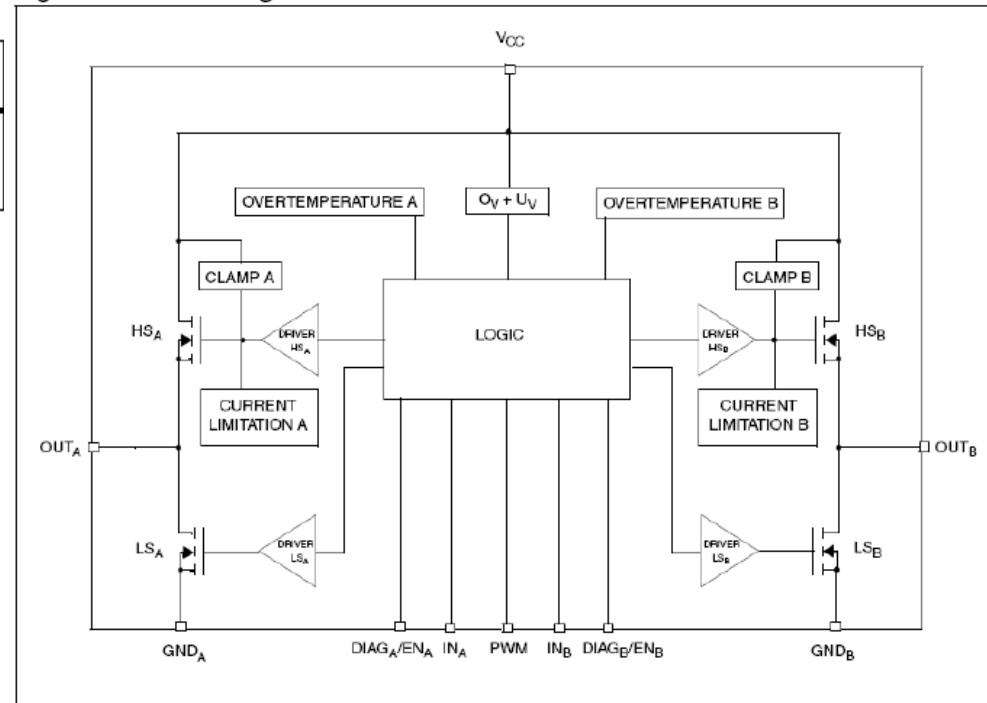
مشخصات مهم الکتریکی

MultiPowerSO-30™

بسته بندی

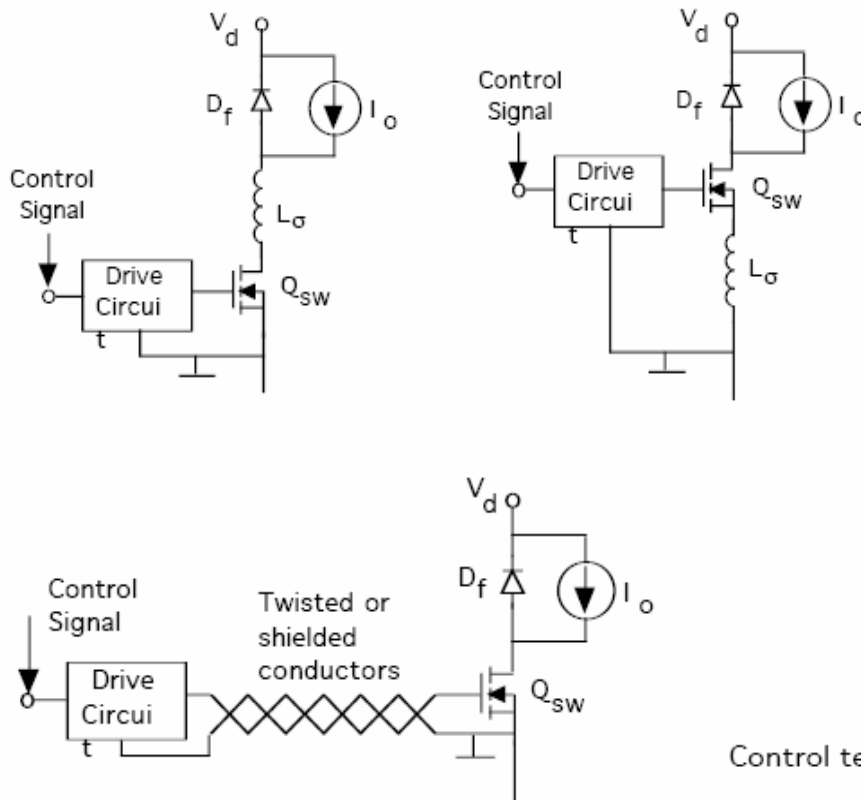
Figure 1. Block diagram

مدار شماتیک و نمودار بلوکی

ملاحظات مدار راه انداز

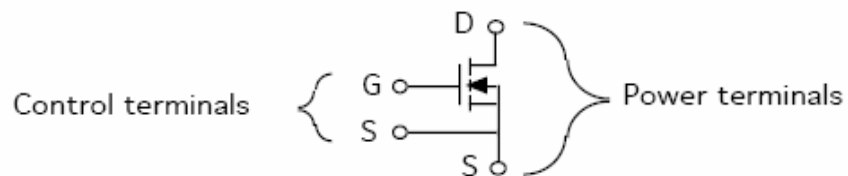
Circuit/Component Layout Considerations

Prime consideration is minimizing stray inductance

- Stray inductance in series with high-voltage side of power device Q_{sw} causes overvoltage at turn-off.
- Stray inductance in series with low-voltage side power device Q_{sw} can cause oscillations at turn-on and turn-off.
- One cm of unshielded lead has about 5 nH of series inductance.
- Keep unshielded lead lengths to an absolute minimum.

Use shielded conductors to connect drive circuit to power switch if there must be any appreciable separation (few cm or more) between them

Some power devices provided with four leads, two input leads and two power leads, to minimize stray inductance in input circuit.